

Broj: 1399/10
Dana, 01.12.2010. godine

FOND ZA PENZIJSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE REPUBLIKE SRPSKE
n/r direktora fonda

Predmet – Troškovi vješačenja

Države članice Konvencije poštuju i obezbjeđuju prava sadržana u Konvenciji svakom djetetu pod njihovom jurisdikcijom, bez ikakve diskriminacije po bilo kom osnovu uključujući i onesposobljenje.

Prema članu 23. UN Konvencije o pravima djeteta, dijete sa smetnjama u razvoju treba da uživa pun i dostojan život, u uslovima u kojima se obezbjeđuje njegovo dostojanstvo, podstiče samostalnost i olakšava aktivno učešće djeteta u zajednici.

Uvažavajući posebne potrebe invalidnog djeteta te njegovo pravo na posebnu njegu, pomoć će se pružiti besplatno uvijek kada je to moguće, imajući u vidu finansijska sredstva roditelja ili drugih lica koja se staraju o djetetu.

Djeca sa smetnjama u razvoju pod uslovima utvrđenim Zakonom ostvaruju i pravo na porodičnu penziju.

Pravo na porodičnu penziju priznaje se djetetu osiguranika¹, i pripada mu do navršene 15. godine života, a ako je na redovnom školovanju za sve vrijeme školovanja, ali najdalje do navršene 26. godine života².

Djetetu koje postane nesposobno za samostalan život i rad do godina do kojih se djeci obezbjeđuje pravo na porodičnu penziju, ovo pravo pripada za svo vrijeme trajanja nesposobnosti, a dijete koje postane nesposobno za samostalan život i rad poslije navedenih godina do kojih se djeci obezbjeđuje pravo na porodičnu penziju, stiče pravo na penziju ako je osiguranik izdržavao takvo dijete do svoje smrti³.

Postupak za ostvarivanje prava na porodičnu penziju pokreće se na zahtjev člana porodice umrlog osiguranika, odnosno umrlog korisnika lične penzije⁴, u konkretnom slučaju na zahtjev djeteta nesposobnog za samostalan život i rad.

Povodom zahtjeva osiguranika za ostvarivanje prava iz penzijsko invalidskog osiguranja, a na zahtjev organa koji je ovlašćen za rješavanje o pravima iz PIO, vrši se ocjena radne sposobnosti, odnosno utvrđivanje (ne)sposobnosti za samostalan život i rad djeteta

¹ Član 138, stav 3 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Sl. gl. RS“, broj: 106/05, 20/07, 33/08, 01/09, 71/09, 106/09 i 118/09)

² Član 153. Zakona

³ Član 156. Zakona

⁴ Član 165. Zakona

potencijalnog korisnika porodične penzije. Navedenu ocjenu vrše stručni radnici Fonda, odnosno organi vještačenja⁵.

Za navedenu ocjenu, odnosno Vještačenje, a prema Cjenovniku usluga koje vrši Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje broj 01-162/02 od 22.03.2002. godine plaća se naknada u iznosu od 200 KM.⁶

Praksa je Fonda, da sva lica bez izuzetka, dakle i djeca kod kojih postoji tjelesno oštećenje i /ili kod kojih postoji stalna potreba za pomoć i njegu drugog lica, su obavezna plaćati stručnoj službi Fonda naknadu za izvršene usluge i poslove vještačenja, prilikom ocjene postojanja sposobnosti, odnosno nesposobnosti za samostalan život i rad.

Instituciji su se obratili roditelji djece sa posebnim potrebama kod kojih je izvršena kategorizacija, a koji sa 15 godina života moraju proći ocjenu invalidske komisije, kojom će se utvrditi da li kod djeteta postoji invalidnost ili ne, jer je to uslov za ostvarivanje prava njihove djece na porodičnu penziju kad se za to steknu uslovi.

Međutim, imajući u vidu

- činjenicu da odredbe navedenog cjenovnika koji nabroja situacije koje su predmet vještačenja izričito ne propisuju obavezu plaćanja naknade za ovu vrstu ocjene i vještačenja,
- da su ova djeca već prošla ocjene nadležnih institucija koje su konstatovale njihovo stanje posebnih potreba,
- da se ove porodice uglavnom nalaze u vrlo teškim socijalnim prilikama i nisu u stanju snositi navedene troškove vještačenja, pa se za pomoć obraćaju centrima za socijalni rad koji im odobre jednokratnu pomoć za refundaciju troškova Fonda, ili postupak i ne pokreću,

Ombudsman za djecu predlaže da se djeca sa smetnjama u razvoju u postupku ocjene i vještačenja sposobnosti za samostalan život i rad pred nadležnim organom Fonda oslobode plaćanja naknade za isto, te da se odluka Fonda broj 3491-05 od 23.9.2005.godine dopuni na način kojim će biti definisano da su isti oslobođeni plaćanja troškova ove usluge.

Očekujemo da Instituciju, u skladu sa članom 9. Zakona o ombudsmanu za djecu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 103/08) u roku od 15 dana, obavijestite o mjerama koje ste preduzeli.

S poštovanjem,

Ombudsman za djecu RS
mr Nada Grahovac

---

⁵ Član 2. i 3. Pravilnika o ocjenjivanju radne sposobnosti u penzijskom i invalidskom osiguranju („Sl. gl. RS“, broj: 84/02, 07/05, 29/08 i 41/10)

⁶ Cjenovnik usluga koje vrši Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske, odnosno njegova stručna služba po zahtjevima osiguranika, poslodavaca i drugih lica, broj: 01-162/02 od 22.03.2002. godine